

Bruxelles, 22.12.2021
COM(2021) 833 final

2021/0439 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de abrogare, în numele Uniunii, a Deciziei (UE) 2016/394 a Consiliului privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Burundi în conformitate cu articolul 96 din Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Ca urmare a deteriorării situației din Burundi în perioada premergătoare alegerilor legislative și prezidențiale din iunie și iulie 2015, Uniunea Europeană a considerat că Republica Burundi nu a respectat elementele esențiale privind drepturile omului, democrația și statul de drept, prevăzute la articolul 9 din Acordul de parteneriat ACP-UE¹.

În urma consultărilor desfășurate la Bruxelles la 8 decembrie 2015 în temeiul articolului 96 din Acordul de parteneriat ACP-UE, Uniunea Europeană a luat act de răspunsurile guvernului burundez și de angajamentul acestuia de a furniza clarificări în legătură cu problemele semnalate și de a accelera anumite proceduri judiciare. Cu toate acestea, Uniunea Europeană a considerat că pozițiile exprimate nu au abordat în mod cuprinzător problema nerespectării elementelor esențiale ale parteneriatului său cu Republica Burundi. Aceste poziții nu au fost nici în măsură să asigure un răspuns satisfăcător la deciziile luate de Consiliul pentru pace și securitate al Uniunii Africane la 17 octombrie și la 13 noiembrie 2015, în special din perspectiva necesității de a convoca rapid un dialog veritabil și incluziv, bazat pe respectarea Acordului de la Arusha.

La 13 noiembrie 2015, prin Decizia 2016/394 a Consiliului, consultările au fost încheiate și s-au luat măsurile adecvate specificate în anexa la decizia respectivă². Acestea au inclus suspendarea sprijinului financiar sau a plății fondurilor (inclusiv a sprijinului bugetar) de care beneficiau direct administrația sau instituțiile burundeze.

După tranziția politică pașnică din 2020, care a condus la alegerea președintelui Ndayishimiye și la desemnarea unui nou guvern, UE a observat o dinamică pozitivă, demonstrată de:

- angajamentul constructiv rezultat din dialogul politic purtat cu Burundi în temeiul articolului 8 din Acordul de parteneriat ACP-UE;
- eforturile guvernului de sprijinire a păcii și stabilității, măsurile de ameliorare a bunei guvernante, libertatea mass-mediei; declarațiile privind drepturile omului, statul de drept și lupta împotriva impunității;
- Acordul privind foaia de parcurs („Feuille de route”) care cuprinde, ca răspuns la Decizia 2016/394 a Consiliului, angajamentele guvernului burundez în

¹ Acord de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (JO L 317, 15.12.2000, p. 3). Acordul de parteneriat ACP-UE a fost modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 ([JO L 209, 11.8.2005, p. 27](#)) și prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3). Aplicarea Acordului de parteneriat ACP-UE a fost prelungită prin Decizia nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 17 decembrie 2019 de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE (JO L 1, 3.1.2020, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 2/2020 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 4 decembrie 2020 (JO L 420, 14.12.2020, p. 32) și prin Decizia nr. 3/2021 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 26 noiembrie 2021 (JO L 441, 9.12.2021, p. 3), până la 30 iunie 2022 sau până la data intrării în vigoare sau a aplicării provizorii a noului acord de parteneriat ACP-UE, dacă această din urmă dată survine prima.

² Decizia (UE) 2016/394 a Consiliului din 14 martie 2016 privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Burundi în conformitate cu articolul 96 din Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte (JO L 73, 18.3.2016, p. 90).

domeniile drepturilor omului, justiției și statului de drept, libertății de opinie și libertății presei, buneii guvernante, păcii, securității și democrației, climatului de afaceri, mediului și biodiversității;

- numărul mare de refugiați care se întorc în mod voluntar în Burundi;
- reluarea cooperării cu comunitatea internațională și cu țările învecinate.

Având în vedere aceste progrese și angajamente, în raportul lor din 19 mai 2021, șefii de misiune și-au exprimat opinia că măsurile adecvate cuprinse în anexa la Decizia 2016/394 a Consiliului nu mai sunt relevante și, prin urmare, au recomandat încetarea acestora.

Cu toate acestea, ar trebui ca următoarele aspecte să fie în continuare abordate în contextul dialogului politic cu Burundi, instituit în temeiul articolului 8 din Acordul de parteneriat ACP-UE:

- ameliorarea buneii guvernante, a statului de drept, a drepturilor omului și a climatului de afaceri, ca fundament necesar dezvoltării durabile;
- eliberarea deținuților politici, întoarcerea membrilor opoziției și ai societății civile; spațiul politic trebuie deschis și detensionat, cu obiectivul de a ajunge la reconciliere;
- continuarea eforturilor de consolidare a libertății mass-mediei;
- reducerea arestărilor arbitrare; un control mai bun al autorităților competente asupra grupurilor violente care au legături cu scena politică („Imbonerakure”) și o mai mare responsabilizare a Serviciului Național de Informații și transparență a anumitor activități ale acestuia; reforma sistemului judiciar, separarea statului de partide;
- respectarea independenței societății civile/independenței ONG-urilor.

Obiectivul prezentei propuneri este, prin urmare, abrogarea Deciziei 2016/394 a Consiliului, care va avea ca rezultat încetarea măsurilor adecvate definite în concluziile consultărilor desfășurate în temeiul articolului 96 din Acordul de parteneriat ACP-UE.

• **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta propunere este coerentă cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat, și anume:

- Noul consens european privind dezvoltarea: „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru”, 8 iunie 2017³;
- Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene;
- Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu: Către o strategie cuprinzătoare cu Africa, 9 martie 2020⁴;
- Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024⁵;

³ Declarația comună a Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene – Noul consens european privind dezvoltarea: Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru (JO C 210, 30.6.2017, p. 1).

⁴ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu: Către o strategie cuprinzătoare cu Africa [JOIN(2020) 4 final].

- Cadrul strategic al UE privind drepturile omului și democrația, 2012⁶;
- Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III, 25 noiembrie 2020⁷.

Cooperarea UE se bazează pe Agenda 2030 și pe obiectivele de dezvoltare durabilă, pe Acordul de la Paris și pe Agenda de acțiune de la Addis Abeba.

Propunerea va permite punerea deplină în aplicare a dispozițiilor acestora, în măsura în care va permite cooperarea cu guvernul burundez și monitorizarea în continuare, prin intermediul dialogului politic permanent reinstabilit, a domeniilor care suscită preocupări.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Propunerea este coerentă cu prioritățile Comisiei pentru perioada 2019-2024, astfel cum se aplică acestea acțiunilor externe: Pactul verde, transformarea digitală și tehnologiile datelor, alianțele pentru creștere durabilă și locuri de muncă decente, gestionarea și guvernanta mai bună a migrației, parteneriatele în domeniul migrației și guvernanta, pacea și securitatea. Propunerea este coerentă și cu Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene din 2016.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Articolul 3 din anexa la Acordul intern dintre reprezentanții guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind măsurile care trebuie luate și procedurile care trebuie urmate pentru punerea în aplicare a Acordului de parteneriat ACP-CE⁸ și articolul 96 din Acordul de la Cotonou revizuit⁹.

- **Subsidiaritate**

Obiectivele prezentei propuneri nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele lor, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii.

⁵ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu: Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024 [JOIN(2020) 5 final].

⁶ Cadrul strategic al UE și planul de acțiune al UE (Consiliu 11855/12).

⁷ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu – Planul de acțiune al UE pentru egalitatea de gen III: O agendă ambițioasă pentru egalitatea de gen și emanciparea femeilor în acțiunile externe ale UE [JOIN(2020) 17 final].

⁸ Acord intern între reprezentanții guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind măsurile care trebuie luate și procedurile care trebuie urmate pentru punerea în aplicare a Acordului de parteneriat ACP-CE (JO L 317, 15.12.2000, p. 376).

⁹ Acord de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (JO L 317, 15.12.2000, p. 3). Acordul de parteneriat ACP-UE a fost modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 (JO L 209, 11.8.2005, p. 27) și prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3). Aplicarea Acordului de parteneriat ACP-UE a fost prelungită prin Decizia nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 17 decembrie 2019 de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE (JO L 1, 3.1.2020, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 2/2020 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 4 decembrie 2020 (JO L 420, 14.12.2020, p. 32) și prin Decizia nr. 3/2021 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 26 noiembrie 2021 (JO L 441, 9.12.2021, p. 3), până la 30 iunie 2022 sau până la data intrării în vigoare sau a aplicării provizorii a noului acord de parteneriat ACP-UE, dacă această din urmă dată survine prima.

- **Proportionalitate**

Inițiativa urmărește obiectivul Uniunii în materie de acțiune externă și contribuie la prioritatea politică privind „O UE mai puternică pe plan internațional”. Aceasta este coerentă cu pozițiile UE în domeniul de politică vizat, precum și cu alte politici relevante ale Uniunii. Abrogarea acestei decizii va permite reluarea relațiilor normale dintre UE și Burundi și, prin utilizarea întregii game de instrumente de parteneriat de care dispune, UE va sprijini, împreună cu alți parteneri internaționali, eforturile în curs ale guvernului burundez de a stabili și a consolida instituțiile democratice, de a promova drepturile omului, buna guvernare și statul de drept și de a pune în aplicare angajamentele asumate în foaia sa de parcurs („Feuille de route”) privind obținerea de noi îmbunătățiri în aceste domenii, angajându-se totodată într-un dialog politic care va promova responsabilizarea reciprocă.

- **Alegerea instrumentului**

Propunerea este prezentată de Comisie de comun acord cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, conform procedurii alocate pentru adoptarea măsurilor adecvate indicate în anexa la Decizia 2016/394 a Consiliului. Nu există alt instrument juridic care ar putea fi utilizat pentru a atinge obiectivul exprimat în prezenta propunere.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluările ex post/verificarea adecvării legislației existente**

Nu este cazul

- **Consultările cu părțile interesate**

Prezenta propunere a fost inițiată ținând seama de raportul sus-menționat al șefilor de misiune ai UE în Burundi, care a fost discutat în Grupul de lucru pentru Africa (COAFR) la 25 mai 2021 și în Grupul de lucru al grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific (ACP WP) la 28 mai 2021. Delegații COAFR au recunoscut că au avut loc evoluții pozitive și s-au exprimat în favoarea revocării măsurilor adecvate, subliniind, în același timp, că este important ca guvernul burundez să fie încurajat în continuare pentru a obține noi progrese în domeniul drepturilor omului, al statului de drept și al guvernării. Delegații Grupului de lucru pentru ACP și-au exprimat sprijinul față de rezultatul discuțiilor din COAFR și au subliniat că este important să se mențină măsurile restrictive¹⁰ în legătură cu persoanele relevante, pentru a facilita realizarea de noi progrese.

- **Evaluarea impactului**

Este de așteptat ca revocarea măsurilor adecvate să întărească încrederea dintre UE și Burundi și să normalizeze relațiile; aceasta ar putea contribui la consolidarea forțelor pozitive din structurile de putere burundeze, ar permite dialogul politic pe teme sensibile, ar mări influența UE și ar consolida poziția UE în Burundi în raport cu alți actori mondiali.

Încetarea măsurilor adecvate va permite utilizarea efectului de levier oferit de programarea indicativă multianuală pentru perioada 2021-2027 ca stimulent pentru continuarea îmbunătățirilor în domeniul drepturilor omului, al statului de drept și al guvernării.

¹⁰Decizia (PESC) 2015/1763 a Consiliului din 1 octombrie 2015 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Burundi (JO L 257, 2.10.2015, p. 37).

- **Drepturile fundamentale**

În plus, măsurile restrictive împotriva persoanelor, entităților sau organismelor care subminează democrația sau obstrucționează căutarea unei soluții politice în Burundi vor continua în conformitate cu Decizia 2015/1763 a Consiliului¹¹.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Nu există implicații bugetare.

5. ALTE ELEMENTE

Deși prezenta propunere are în vedere încetarea măsurilor adecvate indicate în anexa la Decizia 2016/394 a Consiliului, măsurile restrictive prevăzute în Decizia 2015/1763 a Consiliului continuă să fie în vigoare și vor fi revizuite dacă va fi cazul, după cum prevede decizia respectivă.

Delegații COAFR au solicitat desfășurarea unei discuții privind viitorul Comisiei de anchetă a Organizației Națiunilor Unite pentru Burundi. În urma acestei discuții, Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU a decis, pe baza unei rezoluții adoptate la inițiativa UE¹², să instituie un mandat de monitorizare specific acestei țări, și anume un raportor special pentru situația drepturilor omului în Burundi, în continuarea activității desfășurate de Comisia de anchetă.

¹¹Decizia (PESC) 2015/1763 a Consiliului din 1 octombrie 2015 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Burundi (JO L 257, 2.10.2015, p. 37).

¹² Consiliul pentru Drepturile Omului, Situația drepturilor omului în Burundi, A/HRC/48/16.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

de abrogare, în numele Uniunii, a Deciziei (UE) 2016/394 a Consiliului privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Burundi în conformitate cu articolul 96 din Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Acordul de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (denumit în continuare „Acordul de la Cotonou”)¹³, în special articolul 96 alineatul (2) litera (a) al patrulea paragraf,

având în vedere Acordul intern încheiat între reprezentanții guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind măsurile care trebuie luate și procedurile care trebuie urmate pentru punerea în aplicare a Acordului de la Cotonou¹⁴, în special articolul 3,

având în vedere propunerea Comisiei,

întrucât:

- (1) Consultările desfășurate cu Republica Burundi în temeiul articolului 96 din Acordul de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, astfel cum a fost modificat¹⁵ și prelungit¹⁶, au fost

¹³ Acord de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (JO L 317, 15.12.2000, p. 3). Acordul de parteneriat ACP-UE a fost modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005 ([JO L 209, 11.8.2005, p. 27](#)) și prin acordul semnat la Ouagadougou la 22 iunie 2010 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3). Aplicarea Acordului de parteneriat ACP-UE a fost prelungită prin Decizia nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 17 decembrie 2019 de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE (JO L 1, 3.1.2020, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 2/2020 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 4 decembrie 2020 (JO L 420, 14.12.2020, p. 32) și prin Decizia nr. 3/2021 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 26 noiembrie 2021 (JO L 441, 9.12.2021, p. 3).

¹⁴ Acord intern între reprezentanții guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind măsurile care trebuie luate și procedurile care trebuie urmate pentru punerea în aplicare a Acordului de parteneriat ACP-CE (JO L 317, 15.12.2000, p. 376).

¹⁵ Acord de modificare pentru a doua oară a Acordului de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibelor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000, astfel cum a fost modificat pentru prima dată la Luxemburg la 25 iunie 2005 (JO L 287, 4.11.2010, p. 3).

¹⁶ Decizia nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 17 decembrie 2019 de adoptare a unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE [2020/2] (JO L 1, 3.1.2020, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia nr. 2/2020 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din

- încheiate prin Decizia (UE) 2016/394 a Consiliului¹⁷ și s-au luat măsurile adecvate specificate în anexa la decizia respectivă, în urma unei propuneri a Comisiei de comun acord cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.
- (2) În ansamblu, tranziția politică pașnică produsă după alegerile generale din mai 2020 a adus noi speranțe populației și noi oportunități pentru Burundi și relațiile întreținute cu partenerii săi.
 - (3) Uniunea a recunoscut între timp progresele realizate de guvernul burundez în ceea ce privește drepturile omului, buna guvernare și statul de drept, precum și angajamentele asumate de acesta în foaia sa de parcurs („Feuille de route”) privind obținerea de noi îmbunătățiri în aceste domenii.
 - (4) A fost format un guvern care s-a angajat să pună în practică reformele necesare pentru dezvoltarea și stabilitatea țării și s-au înregistrat progrese încurajatoare în punerea în aplicare a angajamentelor prevăzute în Decizia (UE) 2016/394.
 - (5) Conform evaluării efectuate de Comisie de comun acord cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, motivele adoptării Deciziei (UE) 2016/394, astfel cum enunțate în decizia respectivă, nu mai corespund realității. Prin urmare, această decizie ar trebui abrogată în numele Uniunii.
 - (6) Există provocări persistente în domeniul drepturilor omului, al bunei guvernări și al statului de drept, iar autoritățile burundeze trebuie să înregistreze progrese suplimentare, inclusiv prin punerea în aplicare a foii de parcurs și în cadrul dialogului politic EU-Burundi în curs.
 - (7) Burundi rămâne un stat fragil, iar autoritățile alese au nevoie de sprijinul partenerilor internaționali pentru a pune în aplicare programul de reformă și agenda de dezvoltare a țării.
 - (8) Uniunea Europeană ar trebui să sprijine, împreună cu alți parteneri internaționali, eforturile în curs ale autorităților naționale de a stabili și a consolida instituțiile democratice, de a promova drepturile omului, buna guvernare și statul de drept și de a pune în aplicare angajamentele asumate în foaia de parcurs privind obținerea de noi îmbunătățiri în aceste domenii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Decizia (UE) 2016/394 se abrogă în numele Uniunii.

4 decembrie 2020 de modificare a Deciziei nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE privind adoptarea unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE [2020/2052] (JO L 420, 14.12.2020, p. 32) și prin Decizia nr. 3/2021 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE din 26 noiembrie 2021 de modificare a Deciziei nr. 3/2019 a Comitetului ambasadorilor ACP-UE privind adoptarea unor măsuri tranzitorii în temeiul articolului 95 alineatul (4) din Acordul de parteneriat ACP-UE [2021/2175] (JO L 441, 9.12.2021, p. 3).

¹⁷Decizia (UE) 2016/394 a Consiliului din 14 martie 2016 privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Burundi în conformitate cu articolul 96 din Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte (JO L 73, 18.3.2016, p. 90).

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*